

DIURNALU GLUMETIU SOCIALE-POLITICU-TOCU.

Fôî'a acést'a ese tóta Marti s'era,
— dér' prenumeratiunile se priimescu
in tôte dilele.

Prețulu' pentru Ostrungari'a: pre anu
8 fi. pre 1/2 de anu 4 fi. pre unu tri-
luniu 2 fi. era pentru Strainetate:
pre anu 10 fi. pre 1/2 de anu 5 fi.
pre unu triloniu 2 fi. 50 cr. in v. a.
Unu esemplariu costa 15 cr.

Tôte siodieniele si banii de prenu-
meratiune sunt de a se tramite la
Redactiunea diurnalului:
Aradu, Strat'a Teleki-ana, nrulu 27.

Insectiunile se priimescu cu 7 cr. de
linia, si 30 cr. tacese timbrale.

Càtra camerier'a mea.

— Epigrama. —

Esci punctuala, draga, da fôrte punctuala,
Atàtu de punctuala subreta n'am avutu; —
Cà-ci in o di, ca 'n alt'a, de-e iérna. de-e véra,
Tu te scoli *puntu* la siepte, aman, scii, pe minutu!
(Aradu, 9/II. 1876.) (§.)

Jalb'a unei jalbe cu consistoriulu in protiapa!

(Continuare d'in nrul 2.)

Individulu acést'a nu pôte fi parintele M. L. d'in ghici-
tore — resonam eu — desi érá autoritatea lui reveren-
diala incinsa cu sierpariu rosu. Unu individu cu tiolu in
spate in timpu de tónna pléca — argumentam eu — la
campu, sa adune fasoica, séu otava. Acést'a nu pôte fi refe-
rinte in consistoriu. Dér' cum vinu eu — me intrebam —
in manile unui atare individu intiolatu, spre referada?

A-ci me potienire lacremile. Sermana do mine oftam.
Eu nu mai am mantuire. Séu me manca adi-mane o vaca
cu octava, séu unu calugeru in diu'a de pasci cu fasoica!

Neci nu mi-am fostu facutu crucea deplinu, candu
am pomenita de calugeru, si éta „fabula in lupus“. Unu calu-
garu insuratu mi se ivi in orizontula marginitu de tiolulu
individului, ce me purtá. — Plecathiune! palinte asesole!
— peltigá calugarulu. — Athi pecatú la pleumblale?!
— Tôte cele bune — reflectá espresulu meu — si plecá cu
unu altu individu, care parosindu pe calugaru, l'a insocitu.

La audiulu: „Plecathiune parinte asesore,“ mi s'a inse-
ninatu fruntea, si eram sigura, cá am ajunsu la adres'a cea
adeverata. — In bucuria mea m'a intaritu si subjectulu,
ce au insocitu pe espresulu meu, cu atât'a mai multu, cu
cátu s'a incinsu intre ambii unu discursu despre afaceri
consistoriali. Darere numai, cá tragendu ventulu rece si-a
stransu espresulu meu tiolulu cu vehementia in giurulu seu
si pre mine m'au tescnitú asîe de tare, încátu nu intiele-
geam esinti'a discursului, neci nu puteam privi pe sub-
jectulu strainu, ca sa-lu cunoscu. Dupa tôte semenele inse —
vorbea in tonulu si tactulu cocosului, candu anuntia gain'a

ridicarea sa d'in patulu naserii, si batea cu bofa d'in
man'a drépta argumentele vorbirei sale in palm'a cea stanga —
erá strainulu unu omu aspru, ca sistemulu lui Bach. Nu se
tiennea inse de consistoriu, pentru-cá l'am auditu amenin-
tiandu: Vai vai! De asi fi eu in consistoriu. Eu i-asî in-
vetiá „mores“!

O séra buna ii despartî pe amenduoi. Asesorulu meu
mai resuná de câte-va ori: Da! da! mores! mores!

Eu firesce n'am intielesu ce va sa dica „mores“, ve-
diendu inse, cá asesorulu meu consente cu strainulu in
pareri, m'am convinsu, cá amaritulu consistoriu totu nu e
asîe de stricatu, precum ar poté fi, candu strainulu ar face
parte d'in elu. —

Asîe me mangaiam de parerea buna, ce au avutu si
parintii mei despre consistoriu candu m'a nascutu si speram
acum mantuirea unei paro-hii dreptucerdintiose dela intie-
leptiunea asesorelui consistorialu, la a carui gratia am ajunsu.

Dér' sa vedi ce mantuire! Siese luni, adeca tocma
atát'a timpu, câtu cere natura la formatiunea perfecta a
unui magariu, am jacutu pe mas'a asesorelui referinte, de
mi s'a muiatu ósele. Neci bataru crudel'a de servitóre nu
s'au indaratu sa me întóra stergendu pravulu pe cealalta
parte.

Fericitu, — cugetam in mine — celu-ee nare baserica,
cá acel'a n'are trebuintia de consistoriu.

„Unde e suplic'a Glimbóecniloru? Unde pôte fi?“ érá
o intrebare la ordinea dilei in disordinea evidintieloru con-
sistoriali. Nimenea nu érá in stare a responde, numai eu
sciam, cá me afla la ucu nime.

Si la intrebarea acést'a a resupnsu casulu. Ca fia-care
asesoru consistorialu, asîe se ocupá si asesorulu meu de
salutea basericii. Dusi ani a conceputu acést'a la o suplic'a
a sa càtra sinodulu archidiecepsanu, pentru adecurarea veni-
teloru sale cu acele ale acelora-l-alti colegi ai sei. Si eu
findu de tranturile in drépta si stang'a, ce am suferitu
totu asîe de manjita, ca si suplic'a asesorelui meu pentru
rebonificarea salariului seu, de funinginea, ce au caditu
pe dins'a d'in foculu ereriloru asesoralu, in locu sa pue
acést'a man'a pe fetulu seu, a puso pe mine.

Facu-mi cruce! — a eschiamatu asesorulu meu. Da
a-ci erai, satano?

Dupa binecuventarea acést'a a ineretitu asesorulu meu
fruntea, a facutu unu obrazu, ca si candu ar fi musicatu in-
tr'unu mera paduretiu si m'a cetitu pana la fine. A-ci

a batutu d'in capu, ca si candu ar fi voitu sa pornesca functiunea creriloru sei ce s'a fostu sloitu in decursulu cetirii, m'a bagatu in buzunariu, si a inceputu a medita dupa motive meritoriali — la suplic'a pentru inmultirea salariului seu. Pentru-ca de duoi ani n'au gasitu altu motivu, decatu acel'a: ca-e asesoru consistorialu, si ca, ca atare, trebuie sa aibe a priori merite.

(Va urma.)

Cucuveic'a Turciei.

Pe palatulu celu de vera,
Unde pasi'a bancheta,
Cucuveic'a tare sbera:
„A sositu si diu'a ta!

Mortea vine, te pandesce,
Sa te duca d'intre vii,
Si de tierra se gandesce:
Cum s'o taie in falii.“

Cucuveic'a blastemata,
Ce se bucura cumplitu,
Candu o victima ngrasiata
Se prepara de sfersitu,

Nu n'cetéza di si nópte
A cantá in tonu voiosu:
„Buhù! buhù! vina mórte,
Dù pre omulu celu morbosu.“

Astu-feliu canta ca si-acum'a,
Ca mirósa, c'a sositu
Tempulu, candu si semilun'a
Sa se plece spre sfintitu!

B. Ch. F.

Se lauda ól'a, ca va sparge caldarea.

Dóue puteri conducu pre omu in viétia: mintea,
ca sa cugete dreptu, anim'a ca sa lucreze dreptu.
Olariulu n'are neci un'a d'in puterile aceste.
Óre este elu omu? Nu l'a invinuitu nimenea! Este
dér' siguru — pitigoiu!!

Intipuesce-ti o mésa rotunda, care se invertesce
intr'unu cuiu. La mésa siede o fiantia fore valóre
in viétia sociala. Acest'a intórce mésa pr'in pute-
rea petiúreloru. Functiunea creriloru i abdice servi-
tiulu. Sub manile lui mangite se forméza d'in tina
(lutu) o óla — góla. Acest'a e olariu! In zoologia
se numesce: „Olarius simplex.“

Civilisatiunea moderna a produsu si doctori in
óle. Incatu cunoscu eu inse zoologi'a, este pone
acum unu singuru doctoru olariu.

Si acest'a lucra in tina!

Vedi „Tinagrafulu Romanu“, nrulu 11. d'in 1876.

Joan Popa Dr. Olariu.

Catra unu mintiuosu.

— Dupa Lessing —

Tu-mi poti minti catu vei vrea.
Totu nu me vei insiola;
Odata m'ai insielatu:
C'ai graitu adeveratu!

Anecdote.

Aducendu-se odata prunculu tiganului intr'unu
somnu asemenea mortii. s'a dusu dad'a-seu plinu de
mahnire si suparare la preotulu, care siadea peste pîreu
lunga baserica. si l'a rogatu, sa ordoneze a se trage
tote clopotele d'in turnulu basericii, (si erau de tote
unulu numai) ca i-a moritu multu iubitululu seu Adamutiu.
Preotulu a si demandatu de locu sfetului, care a gra-
bitu a implini porunc'a cinstiului.

Cul'a Ciurila, — ca-ci asiè-i era numele dadei —
pornesce intre sunetelu clopoteloru — unulu la numeru —
catra casa vaetandu-se si tragendu-se de peru de gelea
perderii mari in Adamutiu, ca sa se ingrigesca de appo
(farina), ca-ci panii (apa) avea pentru colaci.

Ajunge a-casa si spre mare uimire a lui, Adamutiu
incepu sa misce d'in petiore, se desceptase d'in som-
nulu celu de morte: bagu-sema sgomotulu celu mare a
clopoteloru i-a turburatu somnulu seu celu dulce. Dad'a
Ciurila ia foiulu seu celu de mana innainte, lu intoc-
mesce la Adamutiu in gura si suffla cu nadejde sufletu
in Adamutiu, ca sa-lu invie. Dupa aceea fuge a-fore
d'in casa si incepe a striga in gura mare catra sfetulu,
care totu asudase in trasulu clopoteloru:

„Na mai tierde harango, che na mai muleau!“
(Nu mai trage clopotele, ca inca n'a muritu).

Aldescenulu jurisianu a fostu tramisu de catra
preotulu d'in satu cu cartea de cununia la protopopulu
d'in B. pentru sedula de cununia (izvestia.)

Dér' elu ca sa fia treb'a mai cu cinste, a prinsu 4
boi la caru, a pusu cartea de cununia in paleria, si asiè
mergendu naintea boiloru totu fluerendu, a dusu cartea
la protopopulu, si totu asiè si inderetru la preotulu.

Dumitrache.

Corespondintie.

Prea schinlite, schi Euer Hochwohlgeborenen H. S. Gura
v. Satului, schi traka me Deschine!

Do schti, fe dumnewostra kinoste pre bine la mine, de atunsch,
kind munkat noi Bowe, schi ku Keisch schukat noj la fratele nostra
Pista la eki, schi je atunsch maj skris la dumnewostra, schi kum
fefebuit la mine, ascha schi zunt Korba, ka nu spus dumneta la
nime; — asta tare plafche la utine, fe dumneta este Wom la Worbe
schi zue pe ja; — atuma jo jare maj skrie la dumneta schefa, un
Boweita tare lungu, schi la toz pot se spune, numa la Milch-
Mühlbacher dela Sachsenland nu spune, fe je munit la mine schi
mumaj kumpere dela mine asta lapte flesnita dila Neu-Krad.

Pe la noj la J. . . . jare felut Schupuni nosta Baal, schi
Schupuni munit la noj, fe nu mersche maj mult kum fre el trepile
la Sat; schi kum fre ala Bopete rummestru, el munit tare, fe
nu fest remas kimes atui Schuls la Birt, kare frut Schupuni;
schi kare frut Bopete, jif Heuler, ba zipat pe el schi dila Hambar
Magasin Satului schi tare munitos la Sat, schi Sat nu schti nimit
de ala; — schi ele kind schukat numa fis:

Sai dirindi rindi rindi, rubala!
Sai dirindi rindi rindi, injala!

jahi tot jis kind schukat:

Sop sifa! Sop sifa!
Schurmeia draka mea.

Schi:

Ah we! nu este Hambar ame.
Ah we! nu este kimes ame!

Ba:

Ba schi dela Anichus we je zipe!
Sche je fache?

Ah we! tatele me!
Ah we! mamele me!

Do schi mersche vine la el,
fe tot de beste kind el,
La puturie mare schi este la el! —

Schi kind petrefut jel mai bine, atunsch finit un Sireb la
Wirtaus, schi Birtasch fest Ungur, schi spus Sireb la el:

Pomozi bog, Agyon Isten.

Hej ima stal? Van istáló.

Imasi zobi? Van Zab.

Imasi cena? Van széna.

Ima clanine? Van szalona.

Ho matermu ja nicam ni znam da ja znam i magyarsky s'chi Sirbu; — s'chi apoi finit la „Paal“ mulzi Nemzele s'chi Ungurite s'chi Rumunele, — s'chi atunsc' fost mare s'hot la mine, fum powestit mie Powestele asta mare s'chi frumos.

Unu Bom fost Schumoi kemat la el; el tot powestit, se fost un König, Masil s'chi Imperat Melchisedek la Moreiloru; s'chi Haralampie la Hasanului, s'chi Mufrie la Fawilon, unde fluere aju, s'chi s'chete chaschma, — Metre de Bausche fu un Petaf, s'chi Pitra de bani morinz fu 7 Kreuzer.

El powesti:

1. Ripova-pizor de Kraj, s'cherte fejche la un Malaiu. (Ma, jo strie s'chi rumuneste, se schiteska s'chi Nemtzi a lor.) 2. Neudorf-Finu multu. 3. Furatura-Chesintiu. 4. Haidacutu-Finu unultu, 5. Misnitia-Firichaz, 6. Nadasiu-brugalanu, 7. Miosiu-some lunga, 8. Tranov'a-Krumpiru, 9. Sardinu-Galusica, 10. Chisfaluba-Fala gola, 11. S. Miclosiu-Tiapa 'n gardu, da nu-e. 12. Schela-Biatu, 13. Arab-bulfanu. 14. Micalac'a-lapte dulce, cum 'lu mulge 'n tirgu 'lu duce, 15. Glogovatiu-Kapatina, 16. Mundurlocu-sta pa locu, 17. Cicru-Leasa, direasa, 18. Sobotelu-Wirsia, 19. Paulisiu-Sapa, 20. Radn'a-Manastire, 21. Siomosiu-Barda, 22. Milova-Arama, 23. Gladovenii-Mau . . . 24. Minisieni-M'an chemesi. 25. Giorecu-tota ver'a hais si cea: ern'a n'are ce manca, 26. Cuvinu-strecura M. pelinu, 27. Covasiintiu-Siuba, 28. Siria Palaria, 29. Misc'a-Pal. 30. Galsia-Pal. 31. Pancota-Biatu de lemne, 32. Agrisiu-Garb waruitu, 33. Panad-Pepene, 34. Curticiu-Lotrie, 35. Siuand-hotie, 36. Macea-dragoste mare, 37. Pecica-hirde, 38. Fratosiu-potca, 39. Semlacu-unite, 40. Nablacu-corcitura, 41. Schaitinu, Nadrugi negri, cu petece o mie, carpiti pe vecie. s'chi dupa s'che powestit el, noi toti rij mare, fu s'chante laufe; — apoi inscheput se tinta rumuneste:

Totu ti-am spusu
Si nu ti-amspusu,
Ke te tragu pre dealu in susu.

23.—24.

Micalaca lapte dulce.

25.

Totu jisei si totu jisei,
Ke tu umblii dupa s'mei.

26.—27.

Mundurlocu bulguitu.

28.

Si asie fost jis-a prosta
Se nu iei nevest'a noastra.

21.—22.

Ren-Aradu lapte acru.

23.

Fruudia verde de fundusu
Se te duci pre cum ti-amspusu.

21.—22.

Felvacu-e cu raita 'n susu.

23.

s'chi ala tot ascha tintat, s'chi noj mult ris s'chi fost tare s'hot la ele, — s'chi apoi noj tot bine petrefut pune la Sia, s'chi apoi uers' akafe chi fokut mune blau-montag; s'chi jo tare rofe pre diunmeta, si bun fe jo fimošte pre diunmeta de Bom de parole, nu spune diunmeta la tozi Womeni, numai la Kamerabi diunmitale s'che tintat, fe Powesta nostre la Paal a nostre; s'chi trimete s'chi la noi s'che s'cherti, fe noj nu pune lu diunmeta lu lapte flesnite; dake diunmeta numai spune la nime, jo mai trimete la diunmeta s'chi mai multz, multz powesti dake nu spuni la tozi, s'chi fre se primeste pe jele.

Jo mai fre se spune s'cheta s'chi jo asta laje la alte date; spune meine fuff griiffe la fratele me de Krusche Milch Mühlbacher dila Sachsenlande se nu plinke tind s'chiteste nach! remunu fu inpleteschune Neu-Arad in Sia, tind krepaf pe hel krepaf, Luna he treku pe je. Jahre 1876. se je Steufel pe hel krasse fu Caffe.

Sausl m. p.

v. Neu-Arader (Schela, alias.)

Chiuituri poporale.

Mandr'a candu-e rumenita,
Cu cincu sute nu-e platita;
Dér' de se desrumenesce,
Neci duoi bani, Dieu, nu platesce!

Mandr'a cu siurtiu de cartouu,
Ar fi buna dupa-unu domnu, —
Dér' cenus'a-ajunge 'n hornu.
Mandr'a cu siurtiu de metasa,
Ar fi buna preutésa, —
Dér' gunoiu-i pute 'n casa.

Haida mandra dupa mine,
Sà te 'nvetiu a traí bine.
La móra nu te-'oiu maná, —
De nu-i merge, nu-i mancá.
Descultia nu te-'oiu portá, —
Cà-i umblá tu déca-i vrea.

Cine strica dragostile,
Mance-i grànu paserile,
Sà n'aibe pita pe mésa,
Neci senitate in óse;
N'aibe pandia pe obrazu,
Neci scanduri de sàlasíu.

Unde vediu póle spalate,
Stau in locu sí-mi facu pecate.
Unde vediu póle sub briu,
Su' mai multu mortu decátu viu.

Fostu-a tat'a beutoriu,
Sí-a remasu la birtu detoriu;
Eu silindu sà-me platescu,
Mai tare me 'ndatorescu.

Maritá-m'así sà nu síedu,
Numai campulu sà nu-lu vedu.
Campulu sà-lu véda barbatulu,
Eu sà maturu, sà-asternu patulu,
Sà-mi punu oglind'a 'n ferésta.
Sà vediu bine-mi stà nevést'a?

Fruudia verde de meru dulce,
Am o mandra, ca o cruce —
Dér' la lueru nu-o potu duce.
Demanéti'a-e rón'a rece,
Peste dí sè pré 'ncaldiesce.
Candu-e colo la ujina,
O pisic' tintiarrii de mana.

De-'oiu traí càtu frundi'a 'n via,
Nu iau féta cu mosia.
Mai bin' iau un'a seraca, —
Car' cu man'a ei se 'mbraca, —
Si ce-'oiu dice eu, sà faca,
Candu i-'oiu dice, „taci!“ — sà taca.

Maritá-m'así sí eu béta,
Hainele de patu me gata.
Neci nu-e tiolu, neci nu-e cojocu,
De altele nu-su de locu.

In pivintia.
Ca 'n ulitia,
Si 'n caméra,
Ca si-afore.

Bine-i stà mandrutii mele.
Cu póle-albe subtirele;

Dér' mai bine i-aru siedea,
Déca li-ar fi tiesutu ea.

Mandr'a mea frumósa esci
Cóle, candu te rumenesci;
Ér' candu nu esci rumenita:
Esci ea dracula de urita.

Dumitrache.

Magazinulu lui „Gur'a Satului.”

Taber'a ungrésca d'in romani de pe la alegerile de deputati dietali d'in Ungari'a si Transilvania.

Acestu quotlibet compusu parte d'in voluntari, parte d'in cei prinsi cu funea, se publica spre scire si acomodare. Lasa véda lumea: cine sunt acei'a, cari cu votulu loru au trantitu partii'a nationale romana la petiórele fratiloru nostri magiari, respectivaminte au lovit in ea, spre a o blamá si sguduí.

Spre acestu scopu, si ca acestu cupletu sa fia completu, rogámu pre conducatorií d'in cele-l-alte districte ca sa ni comunice listele de votare, deosebindu pre romani, pentru a-i cunósce.

(Urmare.)

In districtulu Aradului.

D.) cerculu alegatoriu alu *Sant'-Anei*.

Candidati: alu partitului nationale opositionale: *Iosifu Vulcanu* d'in B.-pest'a, redactorulu dela diurnalele periodice „*Famili'a*” si „*Siedietórea*”; ér' ai partitului liberale guvernamentale ungrescu: *Sigismundu* (Victoru) *Bohus*, proprietariu mare de Sári'a si de Sant'-An'a, si deputatulu de mai 'nainte alu acestui cercu, si *Alisandru* barone de *Bánhidi*, proprietariu mare d'in Simandu.

Voturile romaniloru pentru candidatii magiari, si contr'a candidatului nationale, au fostu urmatóriele:

h.) d'in com. **Comlausiu** (Vechi'a S.-An'a):

- 1.) *Georgiu Popovicu*. ²³⁾ not. com.
- 2.) *Andreiú Misicóiu*, economu.
- 3.) *Moise* „ „

²³⁾ No frate Giure'a, n'am mai crediutu, ca si tu sa ajungi candu-va in „Gur'a Satului”.
Vedi-te acum? M. B. S.

Asié déra 153 romani au votatu contr'a candidatului romanu; de unde rezultatulu a fostu, ca Baronulu *Alisandru* de *Bánhidi* a priimitu 113 voturi, bravulu nostru candidatulu nationalu *Iosifu Vulcanu*, avocatulu si redactorele dela foile periodice „*Famili'a*”, „*Siedietóri'a*”, a intrunitu 179 voturi, éra *Sigismundu* (Victoru) *Bohus* 320, care a-poi, in majoritatea voturiloru si cu spriginirea romaniloru sedusi, fuse proclamatulu éra-si deputatulu alu acestui cercu.

Detori'a nationale si-au facutu-o: *Alecsiu Popovicu*, avocatulu si invapaiatulu conducetoriu nationale d'in Comlausiu, (socruulu candidatului nostru,) *Stefanu Popovicu*, parochulu destinsu d'in Otlac'a, — *Miaiu Leucutia* si *Augustinu Belesiu*, parochi in Simandu, — *Ioane Moldovanu*, proprietariu in Simandu. (dilele aceste a repausatu, fia-i tieren'a binecuventata!) — *Ioanu Dascabu*, invetiatoriu in Comlausiu, — veteranulu parocu decoratu d'in Comlausiu *Ioane Popovicu*, — preotii d'in Siclau *Petru Zeldesianu* si *Codrianu*, — zelosulu romanu *Ioane Pandovicu*, proprietariu in C.-Simandu, si preotulu de a-colo *Niclan Leucuti'a*. — si mai cati-va altii.

Fia-care parte iee-si resplat'a: cei'a: rusinea, dispretiulu nostru si mustrarea consciintiei loru. *esti'a*: laud'a si respectulu ómeniloru de bine!

Proprietariu, editoriu si redactoru respundietoriu: **Mircea**

B. Stanescu.

Publicatiuni tacsabili.

2-2.

➡ Pentru sesiunea Carnavalului

➡ mi-au sositu diferite marfe bune, moderne si elegante d'in fabricele cele mai renumite.

Dreptu-ce multumindu on. publicu pentru cercetarea de pone acum, vinu a-mi recomandá bolt'a si pe venitoriu in deosebita atentia la toti acei'a pré stimati domni si dómne, cari dorescu a comandá

➡ articuli si vestminte ➡

pentru

miri, mirese, balu, ospetie, botezuri si immormentári,

cu pretiurile cele mai moderate.

Insarcaríarile d'in provintia me voiu stradiú a le implení cu cea mai stricta puntualitate.

I. D. Doge,

negutiatoriu de pandiaria si marfuri lipsceane in **Aradu**, largulu principale, in edificiulu casei cetatii.